

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An licitum, vel obligatorium sit, tollere maleficia, seu effectus per
maleficia comparatos. Punct. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

ratione superstitionis, nisi in speciale notandum occurrit prae-
supradicta. Est tamen haec species omnium detestabilissima
ob peccata iniustitiae, quae sicum trahit: omnia enim nocu-
menta, quae magicis illis superstitionibus à dæmone fiunt, Ma-
go tribuuntur, quia ipse illorum causa est utens dæmone vt
ministro ad illa operanda.

PUNCTVM XI.

An licitum, vel obligatorium sit tollere maleficia,
seu effectus per maleficia
comparatos?

SVMMARIVM.

1. Effectus bono, esto male comparato, si à dæmone in consueta
non pendet, vt poteris absque ulla superstitione.
Secus si à dæmone pendet.
2. Si effectus maleficij alteri nocius est, teneris medijs om-
nibus illicitis remedium procurare.
3. Licitum est, & aliquando obligatorium medijs supernatu-
ralibus vt ad curandos maleficij effectus.
4. Naturalia remedia licita per se sunt, & Mago obligatoria,
si illa nocumentum factum reparari potest.
5. Non licet Mago maleficij nocumentum reparare alio ma-
leficio, tamen si alia via ad damnum reparari non possit.
6. Non licet iudici causa curiositatis, vel alterius finis pra-
cipere Mago, vt maleficium coram se faciat.
7. An liceat maleficium destruere? Proponitur dubitandi
ratio.
8. Certum est licitum esse Mago hac signa data à dæmone
destruere.
9. Imo non solum licitum, sed obligatorium ex charitate est
in eo, qui conscius illorum fuerit.
10. Adde licere signa contraria apponere si debito fine appo-
nantur.
11. Satisfit rationibus, n. 7. adductis.
12. Quid liceat iudicibus circa maleficos.

1. **P**remitto. Primo effectum maleficij duplicem esse
alium in se bonum, alium alteri nocium; & vterque
potest esse independens à dæmone, vel ab illo dependens, si
effectus in se bonus sit, qualis est salus scientia, & pecunia
dæmonis arte comparata, neque à dæmone in consueta pen-
deat, poteris illam retinere, eisque vii, quia in illorum vsu
nullam cum dæmone societatem habes, sed potes pernitere
societatis habita, & re naturali vii, ac si à Deo tibi esset diu-
nitus concessa: neque enim ex concessione dæmonis aliquam
habet maculam: sic Martin. Delrio lib. 2. *disquis. mag. q. 4. li-
t. F. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. de superstit. cap. 15. n. 24. in fine. & cap. 17. num. 1. & 2. Valent. 2. 2. diff. 6. q. 4. st. 13. p. 2. col. 5. vers. quarto neque. Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 96. num. 4. & lib. 2. cap. 4. num. 1. & cap. 2. num. 20. Victoria de Magia quaest. 4. num. 19. Solum in retentione diu-
nitatum, & aliorum bonorum exteriorum est aduertendum
sæpe fictitia esse, & illusoria, & sæpe ab alijs subfata. Qua-
propter vt illorum vsus tibi licitus sit, constare tibi debet veras
esse diuicias, & ignorare esse ab alijs subfatas: dum enim
ignoras ab aliquo subfatas esse, præsumere potes ex profundo
maris, vel aliquo thesauro, aut minerali sub nullis potest-
tate existente deductas esse: sic Suar. 1. 1. de Relig. lib. 2. de superstit. cap. 17. num. 3. Sanch. lib. 2. in decal. cap. 4. 1. num. 2. Bonac. diff. 5. de primo decal. prac. q. 4. p. 5. num. 11. in fine. Verum si effectus maleficio comparatus à dæmone pen-
deat, tamen si in se bonus sit; nequaquam licebit illum sic re-
tinere; quia talis retentio esset quaedam cum dæmone confe-
deratio. Vnde si salutem, diuitias, scientiam promiserit tibi
dæmon conseruare, quoadiu tali caremonia vii fueris, ne-
quaquam tibi licet tali caremonia vii, esto omnia illa bona
amissurus sis; quia non licet maleficio vii ad beneficium ob-
tinendum: sic Suarez expressè. lib. 2. de superstit. c. 17. n. 2. &
est omnium sententia.*

2. **P**remitto. Secundò, si effectus maleficij alteri nocius
sit teneris, medijs omnibus licitis eorum remedium procura-
re. Quia teneris omnibus iniuriarum facere, & factam quoad
possis reparare: sic ex omnium sententia supponit Suar. lib. 2. de superstit. c. 17. n. 13. & Sanch. lib. 2. in decal. c. 4. n. 23. & 24. Difficultas autem est in decidendo quæ media licita
sunt. Quædam enim sunt supernaturalia, quædam naturalia,
quædam supersticiosa.

3. **E**t quidem licitum esse, & aliquando obligatorium medijs
supernaturalibus vt ad curandos maleficij effectus, inda-
bitatum est: quia ad hæc sunt instituta, illisque mouetur
Deus, ne amplius nocumentum permittat. Hæc multiplicia
sunt. Alia sunt generalia pro omni beneficio consequendo,
damnoque vitando, nempe oratio, cum sæpe, & fiducia,

exercitium bonorum operum, misericordiæ, humilitatis, &
penitentiae, vsus sacramentorum, confessionis, & Eucha-
ristiæ, & reliquiarum sanctarum gestatio, & veneratio. Alia
hunc effectum specialiter ab Ecclesia dirigitur, vt sunt
exorcismi Ecclesiæ, quibus Ecclesia dæmones adiurat,
& à nocendo detinet. Item aqua benedicta, sal & panis
benedictus, quæ ex precibus Ecclesiæ vim habent ad dæmo-
num potestatem coercendam; mouetur enim Deus his preci-
bus assistere, protegere, & defendere talibus sacramentalibus
munitum. Alia item ratione suæ significationis specialem vim
habent dæmones coercendi. Hæc sunt, signo se crucis munire,
quo sanctissimam Trinitatem veneraris, memoriam Passionis
Christi recolendo; illo enim signo Christum crucifixum res-
fers, & diabolo obicit, quod illi durum est; quia videt illo si-
gno esse victum, & superatum, & adhuc diuinam virtutem ibi
assistere. Deinde est inuocatio nominis Iesus; quia obicitur il-
li Iesus, à quo fuit victus, & quia huic nomini non solum cæ-
lestes, & terrestres, sed etiam infernales potestates subduntur.
Vide de his remedijs Martin. Delrio lib. 6. *disquis. mag. cap. 2. q. 3. & sect. 3. Lessium lib. 2. de iustitia, cap. 44. nota d-
bitat. 5. Dixi aliquando esse obligatorium his remedijs spi-
ritualibus vii; quod quando hoc sit ex iis quæ diximus tum
de orationis obligatione, tum de charitate in proximum col-
ligendum est.*

4. **N**aturalia remedia licita per se sunt, & Mago obliga-
toria, si illis nocumentum factum curari, repararique potest.
At ratio hæc remedia naturalia efficaciam habent, dum dæ-
mon à nocendo non desistit, quia ipse vim medicamentorum
facile potest elidere, vel contraria apponendo, vel vias ob-
struendo, vel se interponendo: sic Lessius *dico dub. 5. n. 28. Suar. lib. 2. de superstit. c. 17. n. 7. Superstitiosa remedia voco,quæ ex pacto dæmonis, & arte magica fiunt. Et de iis certa sen-
tentia est in nullo casu licere: quia in nullo casu licet vii opera
dæmonis, & eum illo commercium, & Societatem habere;
quia est intrinsecè malum: sic omnes doctores.*

5. **E**x quo sit primo, nullo modo licere Mago maleficij no-
cumentum reparare alio maleficio, tamen si alia via damnum
reparari non possit; quia non sunt facienda mala, vt inde eue-
niant bona: & tradit tanquam de fide certum plures referens,
Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 95. n. 1. & lib. 2. in decal. c. 41. n. 3. Neque obstat *lex coram. 4. Cod. de Maleficijs, & lex regia
fn. tit. 2. 3. part. 7. excusans maleficos maleficijs vtentes non ad
maleficiendum, sed ad maleficia impedienda: non vt rectè
Sanch. supra, & Suar. lib. 2. de superstit. c. 19. n. 14. alios refe-
rentes, non excusantur supradicta culpa, sed à pœnis alijs per
leges impositis; quia non peccabunt contra iustitiam.*

6. **S**ecundò sit non licere iudici causa curiositatis, aut al-
terius cuiuscunque finis præcipere Magis, vt maleficium coram
se faciant; quia esset eorum peccato cooperari: sic ex-
presse Sanch. lib. 2. in decal. c. 41. n. 4. His tanquam certis
præmissis.

7. **D**ifficultas versatur, an inter media supersticiosa com-
putanda sit maleficij destructio; Soler enim dæmon cum
Mago pactum inire, vt stante globo capillorum, aliaque simi-
li re in tali loco, ipse nocebit: & ratione huius pacti non
obligatur illa destructa à nocementis inferendi cessatione, sed
liberum est continuare nocumentum, vel ab illo desistere.
Aliquando tamen erit cum Mago pactum non solum de no-
cumento inferendo, dum illa res perseverauerit tali loco, sed
quod illa destructa, vel à tali loco remota, à nocumento des-
sistet. Difficultas ergo est; an tale signum liceat destruere, Et
ratio difficultatis est; quia illius destructio est quoddam si-
gnum datum à dæmone sanitatis obtinendæ: sed nemini licet
obtinere sanitatem vtendo signis datis à dæmone; quia esset
dæmoni associari, & sanitatem ab eo obtinere. Ergo. Et con-
firmo. Ponamus dæmonem sic cum Mago pacisci, dum hic an-
nullus perseverauerit, non desistat à nocumento Petri, illo
tamen destructo, non solum à nocumento Petri cessabo, sed
insuper media applicabo, quibus integrè salutem recipere: si
destruas anulum, tacite consentis dæmoni pacto, & vis ab eo
salutem integram recipere. Ergo consecutio illius sanitatis est,
per medium supersticiosum. Deinde si liceret signa destruere,
quibus dæmon promittit à nocumento desistere, & insuper sa-
lutem integram concedere, liceret vtique medijs alijs postuius
vi, si ipse dæmon promitteret non cessaturum à nocumento,
quousque illa apponeretur. At hoc non videtur dicendum; quia
iam inde conuincens te vt medijs à dæmone datis ad effectus
ab illo obtinendos. Quod autè eff. Aus, quem præteritis obrinere
re priuatius sitan possit, non videtur à superstitione excusa-
re. Non enim à superstitione excusatus esset, si dæmon pro-
mittente vtenti aliquo signo etiam bono nunquam tenatoro,
tu vt hanc securitatem obrineres, signo illo fueris vsus. Talem
confirmatur exemplo sancti Hilarionis, qui (vt refert Hero-
nym. in eius vita) noluit inquirere, nec remouere signa, quibus
dæmon affirmabat se esse ligatum, ne aut solitis incantationi-
bus recessisse dæmon videretur, aut ipse sermone eius accõm-
dasse finem. Ergo obligare dæmonem exire remouendo signa,
si que

etque fidem adhibere, vt remotis signis recessurus sit, superstiosum est.

8. Nihilominus tanquam omnino certum tenendum est licere malefico signa hæc data à dæmone destruere eo fine, vt dissoluatur pactum cum dæmone de nocendo inferendo, ab illoque cesset, non tamen eo fine, vt pactum seruet, quo se attrinxit non profecturum in nocimento. Negari enim non potest, posse maleficum destructionem illius signi ad vnum finem dirigere, & non ad alium; Potest ergo ex intentione malefici in vnum finem, & non alium vsurpari. Ponamus ergo maleficum destruendo signa solum attendere pacti cum dæmone dissolutionem & nocumeti cessationem: neque curate, an dæmon obligatus in super sit non amplius nociturus, vel beneficia aliqua concessurus. Talis intentio, & illius executio optima est, & omnino superstitione libera. Ergo omnino est licitum talis destructio. Quod talis intentio bona sit constat, quia bonum est velle nullam cum dæmone amicitiam habere, & habitam dissolui, & nullum nocumetum illius arte proximo inferri. Medium item quod assumitur destruendo maleficium omnino videtur à superstitione alienum; imò potius est superstitioni contrarium; si quidem destruit vincula, quibus dæmon cum malefico habebat commercium, & societatem, & nihil aliud in illa destructione prætenditur, nisi tollere è medio nocumetum, quod habet dæmon ad nocendum. Et confirmatur, si tibi data fuissent aliqua signa vana, quibus ex dæmonis pacto promissa est securitas alicuius nocumeti, quis dubitare potest te posse imò debere illa signa destruere; Nam dum illa retines, conferas cum diabolo amicitiam ac illam destruens amicitiam dissoluere censetis. Ergo destruere maleficium eo fine, vt dissoluatur pactum cum dæmone licitum est. Dixi licitum esse dissoluere maleficium eo fine, vt dissoluatur pactum; & commercium cum dæmone; secus vero esset, si intenderet maleficus in tali destructione dæmonem allicere, vt pactum de nocimento non inferendo seruaret: tunc enim iam maleficus dæmoni se submitteret, & ab illo petere promissis stare, quod est omnino illicitum: sic pluribus relictis docent Sanch. lib. 7. de matr. disp. 95. n. 3. & segg. & lib. 2. in decal. c. 41. n. 19. Sayr. in clau. regia. lib. 4. c. 6. in fine Suar. 2. de relig. lib. 2. de superst. c. 17. n. 9. vsq; in finem, Leonard. Lessius lib. 2. de iust. cap. 44. dub. 6. à n. 36. vsque ad 44.

9. Adde non solum licitum esse hæc diabolica destruere sed etiam esse obligatorium ex charitate in eo qui illorum confectus fuerit, quia quilibet tenetur si commodè potest peccata impedire, & pro reuerentia, & honore diuino pugnare: sic Suar. n. 13. Sanch. in decal. dicto c. 41. n. 22. Dixi si commodè potest, quia cum graui iactura sui, vel tertij non tenetur, Suar. & Sanchez supra. Maleficus item non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia cum obligatione reparandi damna tenetur maleficium supradicto modo licite remouere, & iudex, vel prælatus illum ex obligatione officij ad id cogere debet. Suar. & Sanch. supra. Neque hæc remotio impedire debet, ex eo quod maleficus, vel alteri tertio nocumetum aliquid timeatur euenturum ex remotione signi, quia illud nocumetum non sequitur ex remotione signi tanquam ex causa, sed ex pacto, & malitia dæmonis promittentis nociturum malefico, vel alteri tertio remotio malefico: sic Sanch. lib. 7. de matr. disp. 96. n. 5. & lib. 2. c. 41. n. 21.

10. Vterius addo, non solum licere, & esse obligatorium signa malefica remouere, vt dæmon à nocendo desistat; sed etiam signum contrarium apponere, quo postro se obligauit à nocendo desistere, dum modo lignum appositum bonum sit, vel saltem de se indifferens, & eo fine apponatur, vt cesset dæmon à nocimento, & dissoluatur contractatio facta. Ratio est eadem; quia talis intentio optima est, & medium de se indifferens ex illa intentione honestatem accipit: sic Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 45. Suar. lib. 2. de superst. cap. 17. n. 16. Sanch. lib. 2. in decal. c. 41. n. 25. vbi bene aduertit, si dubium sit, an medium quod assumitur superstiosum, seu illicitum sit, quouisque dubium deponas te non posse illo vti, quantumvis poteris nolle vllam cum dæmone societatem habere; quia hæc protestatio non vincit dubium, neque purgat malitiam, quæ in illo esse potest.

11. Rationi in contrarium adductæ facillè ex supradictis fit satis. Concedo namque nemini licitum esse vti signis datis à dæmone eo fine vt dæmon excitetur ad fidem seruandam, salutemque concedendam, ac bene posse illis signis vti, vt tollatur dæmoni nocumetum, quod habebat ad nocendum. Quod autem dæmon destructo illo signo non solum à nocimento cesset, sed etiam salutem concedat, per accidens est intentionem destruens signum non enim destruens signum illam consequi destructionem prætendit. Et eadem ratione non licet vti signo dato à dæmone, quo postro securitatem à tentationibus promitteret. Aliud enim est vti signo ad excitandum dæmonem, vt beneficium concedat. Aliud est vti signo destructio nocumeti, seu quo non excitatur ad nocendum, & eo ani-

monem ad nocumetum, in inferendum excitatur. Ad exemplum S. Hilariis respondeo, noluisse maleficum inquirere, neque dissoluere, vt dæmon à nocendo cessaret; non quia id illicitum esset, sed quia presentibus appareret illicitum, & quia decebat ostendere virtutem diuinam, qua erat præditus, alligatam non esse destructioni maleficij ad sanitatem concedendam.

12. Ex his inferitur licere iudicibus lavare maleficos, & pilos eorum abraderi quando torquendi sunt, si timeant in pilis ipsis aliquid maleficium occultari: quo insensibiles tormentis reddantur; quia hoc nihil aliud est, quam dæmoni tollere fundamenta operandi Lessius, lib. 2. c. 44. Sanch. lib. 2. c. 41. n. 11. Neque obstat dicere dæmonem his sublati, omnique maleficio destructo adhuc posse nocere, & Magiam insensibilem reddere. Superuacaneum ergo est tale medium. Non inquam obstat; quia regulariter Deus non permittit dæmonem operari, nisi in vi pacti cum malefico, & postro signo, vt bene dixit Suar. lib. 2. de superst. c. 17. n. 15. Quare non est superuacaneum, sed vtile. Si autem crederes per illam lotionem, aut tonsionem vires naturales amitti, superstiosus esses; quia illa tonsio, & lotio non potest esse causa, nisi aut dæmonis ad talem effectum. Sanch. supra.

P V N C T V M XII.

An licitum sit à malefico petere, vt maleficium maleficij dissoluatur, si ad id paratus sit?

S V M M A R I V M.

1. Non licet à malefico quantumcumque parato id petere, neque ad id cogere.
2. Si dubius es, an maleficium maleficium sit dissoluendum non poteris petere illo medio dubio dissolui.
3. Quod si maleficus medijs licitis, & illicitis possit maleficium dissoluere? Negat Cuietanus. maleficij dissolutionem ex postulari posse.
4. At probabiliter est oppositum, tamen si creas medijs illicitis faciendam esse.
5. Satisfit fundamento Cuietani.
6. Duo aduertenda sunt pro clariori superioris doctrina intelligentia.
7. A dæmone petere non potes maleficij dissolutionem.
8. Item n. que præcipere, bene tamen oburgare, & reprehendere.

1. Certum est nequaquam licere à malefico quantumcumque parato postulare vt maleficium maleficij dissoluatur; quia petere id quod intrinsecè malum est. Nulla enim ratione honestari potest dissolutio maleficij alio malefico facta. Ergo neque eius petitio. Qui enim sic peteret à malefico maleficij dissolutionem à dæmone peteret, cum ipse non nisi mediante dæmone sic operari posset: petere à dæmone dissolutionem maleficij nunquam licet; quia eo ipso postularis eius auxilio indigere, ergo neque à Mago licet ex postulari: sic reiecit Aureolo 4. disp. 34. q. 2. & Angelo verbo superst. mag. c. 2. sect. 1. q. 2. dicto 3. Nauarr. sum. c. 11. n. 29. Covarr. c. quamuis pactum, 1. p. 8. l. 1. n. 10. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 95. n. 7. & lib. 2. decal. c. 41. n. 5. Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 35. Suar. 2. de relig. lib. 2. de superst. c. 18. à n. 4. Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. p. 5. à n. 7. Adde non solum non esse iustum petere à Mago dissolutionem maleficij per aliud maleficium, sed neque esse licitum ad id minis, & imperio cogere ob eandem rationem: quia cogere es Magum facere, quod intrinsecè malum est. Ergo peccas grauius, quam si postularis: si quidem ad peccandum efficacius inducis, & illius es causa: si Suar. n. 7. Sanch. de matr. disp. 45. n. 9. & c. 41. in decal. n. 9. & in vtrouque loco n. 10. bene aduertit inique facere iudices cogentes maleficium maleficium dissoluere facta quadam benedictione, quia illa benedictio cum non sit causa physica dissolutionis maleficij, & licet vt solum sit signum ex pacto dæmonis, ac proinde illam vsurpans dæmonem invocat, & ei associatur.

2. Vterius addo, si dubius es, an medium, quo soluendum sit maleficium superstiosum sit non poteris petere, neque mandare malefico, vt illo medio maleficium dissoluatur, quia exponis te periculo peccandi, siquidem petis id, de quo dubitas, an licitum sit. Ergo vel vincere debes dubium, vel à tali petitione cessare: sic Suar. Lessius, Sanch. statim referendi. Ex inferre te non posse à malefico petere maleficij dissolutionem si dubius es; an maleficus aliquid medium licitum cogitationem si dubius es; an maleficium dissoluere possit; quia tacite peteres, gnoscas, quo maleficium dissoluere possit; si quidem vt faceret maleficium ad maleficij dissolutionem: si quidem præsumere non potes scire media licita quibus maleficium dissoluatur: sic Suar. lib. 2. de superst. c. 18. n. 9. Martin. Delrio lib. 6.